

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

## SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.  
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Holyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilvántér sora 20 kr.

## KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

## Az állami anyakönyvek és a jegyzői kar

Arad, február 22.

A képviselőházban megindult nagyszabású vita a polgári házasság felett két irányban fog döntő eredményekre vezetni. Páratlan diadalt fog szerezni a liberális eszméknek egyrészt, másrészt pedig erkölcsi megsemmisülését fogja előidézni az *Apponyi* pártnak. Mert nemcsak az ellene tanuskodó szervezetek óriási sulya mellett tűnik ki majd tehetetlensége és elszigeteltsége a maga teljes valóságában, hanem a kormány-párt és a valóban szabadelvű ellenzék közös támadásainak erejétől lehámlik majd róla a megtévesztésül magára aggatott liberális és nemzeti czafrangok utolsó foszlánya is.

*Teleszky, Veszter, Wlassits, és Justh* hatalmas beszédei az igazság lesújtó erejével verték ki a bujkáló jezsuitizmust minden pozíciójából, míg tegnap *Hieronymi* Károly belügyminiszter szedte szét a józan ész ítélő széke előtt Apponyinak azon hazug és egyszersmind hazafiatlan argumentumát az egyházpolitikai törvényjavaslatok ellen, hogy Magyarországon ezek már csak azért sem valósíthatók meg, mert nincsenek a polgári anyakönyvek vezetésére alkalmas közegek, s különben is oly sokba kerülne nálunk a megfelelő tisztviselők alkalmazása, hogy ezen intézményt állam háztartásunk tulságos megterhelése nélkül meg sem honosíthatnók.

A belügyminiszter nagyhatású beszédeben apróra kimutatta, hogy a költségekre nézve Apponyi állítása vakmerő túlzás, a megbízható közegek hiányával dobálózó

argumentáció pedig még merészebb és egyszersmind hazafiatlan ferdtetés, mert a társadalom azon osztálya, melyből más országokban az állami anyakönyveket vezető tisztviselői kar szerveződik, Magyarországon még intelligensebb vagy legalább is oly értelmes és művelt, mint a milyen amaz államokban, hol a polgári anyakönyvek intézménye már régen be van hozva.

Különösen a jegyzői kart vette — és méltan — a belügyminiszter védelmébe, mert ezek bizony egész ártatlanul kerültek a jezsuita államférfiak hazug nyelvére és a jezsuita publicisták szennyes tollára.

Ők ugyanis nem tehetnek arról, hogy állásuk-, és képzettségüknel fogva kiválóképpen hivatottak arra, hogy a polgári házasság és az állami anyakönyvelés intézményének végrehajtását az ő alkalmaztatásuk által tegyék lehetővé. Szörnyű dühösek ezért a jezsuiták a jegyzői karra, és az a töméntelen piszok és szenny, a melyet most ezen urak a magyarországi jegyzőségre kennek, még az ő részökről is feltűnő, a kiknél pedig az efféle dolog a szokottabb foglalkozásokhoz tartozik.

Az ugynevezet *„nemzeti”* párt értekezletén, melyen a derék jezsuiták a szabadelvű reformok elleni állásfoglalásukat nyíltan deklarálták, *Kovács* Albert országos képviselő, pap és az *Apponyi* pártklub alelnöke, tehát bententes fő-fő jezsuita, tört ki a jegyzői kar ellen halatlatlan czynizmus- és durvasággal. Az egybegyűlt pártfelek tapsai között elmondott főrmérvényt érdemesnek tartjuk, mint jellemzőt, itt ugy közölni, a mint a jezsuita

párt hivatalos közlönye a *„Pesti Napló”* a január 12-én megjelent 43-ik számában egészen autentikus módon lenyomatta:

„Mert akármennyit kerülgeti is a kormány ezt a kérdést, bizonyosak lehetnek felőle, hogy a *„körjegyző lesz az anyakönyvezető közeg, a ki előtt a házasságok kötöttek. — Az a körjegyző, a ki csak hat osztályt végzett s abban is egy párszor megbukott: az a körjegyző, a melynek egy része már a börtönben ül, egy másik része még nem ül ugyan, de már pereltetik a börtön számára, egy harmad része még nem pereltetik ugyan, de már cselekszi azokat, a miért méltó volna, hogy pereltessék.”*

Nos, hogy vannak egy több ezer főre menő tisztviselői karnak méltatlan tagjai is, azon nincs mit megütközni, ez sehol sincs másként a világon, de láttunk mi már *papot is a börtönben*, még pedig azért, mert *leánynak írta be a fiút az anyakönyvbe* egy pár malacért, a végből, hogy a katona sorozástól, ha fölserdül, mentes maradjon.

Miként a magyar társadalom minden osztálya, úgy a jegyzői kar is évről-évre fejlődik és művelődik, és szakértelem s megbízhatóság dolgában a mai status bizony sokszorta felülmúlja a 25 év előtti, s a ki ma azt állítja, hogy a jegyzői kar intelligencia és megbízhatóság dolgában nem áll annyira színvonalon, hogy a születések rovatos lapjait kitölthesse és a házasságkötés pár szóból álló formuláját elmondhassa, annak ép úgy utjában kell hogy legyen a jegyzőség, mint a mint utjában van pater *Kovács* Albert Apponyi párti alelnöknek, annak ép úgy kell

## Az „Aradi Közlöny” tárczája.

### Az utolsó óra.

— Irta: Morgenstern Gusztáv. —

(Vége.)

Elhallgatnak s csak ritka sóhajtozásuk tör meg olykor a csendet.

A haldokló felesége egy belső pillantást vet lefolyt életükre. Házasságuk elején nagyon rosszul folyt dolguk. Kis kereskedésük volt. Férje disznókat kapott bizományba és ezekkel kereskedett. Sokat utazgatott és fáradozott. Azután a jólét következett. Férje akkor már saját számlájára vásárolta és adogatta el a disznókat. Később hizlalójuk is volt. Minél gazdagabbak lettek azonban, annál zsugoribb volt a szegény! Ki kellett zsarolni tőle a krajczárt. De magával szemben nem fősvénykedett. Finom szivarokat szedett, finom borokat ivott és azután az asszonyok, az asszonyok! A „jó pásztor” kasszirosnőjének ezer forintért vett butorokat. És ha még csak a kasszirosnőnek vásárolt volna. Csak ő, a felesége, tudott valami tiz viszonyról. Őt semmibe se vette. A sok házi perpatvar után mindig válni akart a nejtől; különben tőle tehet amit akar, szolt ilyenkor a férj. Mintha egy tisztességes asszony tehetne, amit akar.

Oh, a férfiak, mind rosszak. Eszébe jut férjének egy szöke könyvelője; a könyvelője igazán szép ember volt... Mily keserű szemrehányásokat tett neki egyszer ez a könyvelő... És miért? Bagatell! Egy hadnagyok irogatott ártatlan leveleket. Valóban ártatlan. A könyvelőnek nem volt szabad rosszat gondolni, mert nem tudott bizonyosat. Szép idők voltak...

A haldokló fia egész tisztában volt azzal, hogy mind az hazugság, a mit előbb atyjáról mondott. Őt kizozta leginkább. — A fiu azt hitte, hogy valami nagyobbra született. Meg volt győződve arról, hogy belőle híres költő lesz, vagy legalább is államtitkár a kultuszminiszteriumban. Néhány éven át a gimnáziumba járt és igen szorgalmas, jóra való tanuló volt. Szeretett tanulni. És ekkor történt, hogy atyja könyvelője nagyobb összegeket sikkasztott és az apja — hogy miért, azt nem tudták, — nem akarta jeljelenteni a sikkasztó hivatalnokot, de elhatározta, hogy idegen emberre nem bizza többé a pénzét! A fiunak ott kellett hagyni a gimnáziumot és belépett a kereskedelmi akadémiába. A poézist a ketős könyvvitellet kellett fölserélnie. Ő ez ellen ugyan szabadkozott, de apja erősebb volt. Először a nádpálozával verte őt — a költőt! — és mikor ez nem használt, a zsebpenzt

vonta meg tőle, a költőtől! Ilyen formán nem volt egyéb hátra, mint atyjának engelemeskedni és sertéskereskedővé lenni. Most teljesíti kötelességét, de nem örömet. A lelkesedési ki van zárva, mert ez zavarólag hat az egészséges spekulációra. Szíve üres és hideg. A hold bepillant a szalomba, de a fiu nem érez semmit sem. És eszébe jut, hogy ezelőtt, ha a holdat látta, különös érzések ébredtek föl benne. Szíve ilyenkor valami elérhetetlen ideál után sóvárgott. Egy fehér márvány-palotáról, mely az erdő közepén állott, álmódozott ilyenkor. Tündérek táncoltak ott a holdvilágnál, középpött a karosu tündérkirályné lépett mosolyogva és mámorító dalokat énekelt. Ekkor durva rőfögés hallatszott, a disznócsorda jött haza a rétről és a dalok elhallgattak, a tündérek re-meg futottak széjjel, a fehér márvány-palota összedült, az erdő elűlyedt és a fiatal ember sóhajtozik és testvére néz, ki folyton sir.

Az apa vele sem törődött sokat. Volt ugyan egy franciaia guvernántja, egy angol-meg zongoratanitónője, de midőn a hónap elején fizetni kellett a tanitónőket, apa pokoli lármát csapott, hogy pazarolnak. Anyja sohasem kérte azt a pénzt, mindig őt küldte az irodába és az irodában az apja sok ember előtt kiabált. Minél inkább nőtt, annál jobban szégyelte magát a leány.

ferdíteni és rágalmozni tudnia, mint egy jezsuitának, a ki ha arról van szó, hogy sötét politikájához argumentumokat találjon, nem kimél sem istent sem embert, legkevésbé pedig a jegyzői kart, a melyre már csak azért is kancsal szemmel néz, mert attól tart, hogy egy pár obulussal esetleg megrövidíti a papzsákot.

## ORSZÁGGYÜLÉS.

### A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —  
Budapest, február 22.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Peroczel Beni, Molnár Antal, Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi, Szilágyi, Csáky, és Josipovich miniszterek.

Hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

### A kötelező polgári házasság.

Szacsvay Sándor azt a theoriát állítja fel, hogy ő ugyan aláírta a függetlenségi és 48-as párt kiáltványát és határozati javaslatát, de azoknak állításai közül csak azon óhajtatásokat és programpontokat teszi magáévá, amelyekkel egyetért, mert az egész kiáltványt csak azért írta alá, mivel a párt bocsátotta ki. (Derűtség jobbfelől. Helyeslés balfelől.) Tehát őt nem köti sem reverzális, sem semmi egyéb kényszerítő körülmény, hogy megszavazza azt a javaslatot, amely csak bohémi törekvése a bukás felé közeledő kormányának. Ebben a javaslatban az a kevés előny, ami vele jár, elenyészik amellett a töménytelen hátránnyal szemben, amit az országra és nemzetre belőle várni lehet. Ezt a reformot nem közszükséglet, hanem a szabadkőmives sajtó hozta napirendre és ő soha nem indult és ma sem megy a szabadkőmives sajtó után. (Helyeslés balfelől.) Szapáry, a volt miniszterelnök, inkább kilépett volt pártjából, semhogy ennek vállalkozásába belemerne. Tagadja, hogy Deák végrendeletének a szabadelvűpárt volna hivatott végrehajtója. A kérdés helyesen akként volna megoldható, ha az uralkodó állapotokból visszatérnénk a történelmi alapra és megadnók a katolikusoknak a felbonthatatlanságot, ha az nekik dogmájuk.

Szalay Károly: Ez az! Így van helyesen! (Derűtség.)

Szacsvay Sándor: A többi felekezetnek aztán szintén lenne a maga hite szerint. (Helyeslés balfelől.) Amidőn ezeket elmondta, nem vindikált magának csalihatatlanságot (Felkiáltások jobbfelől: Helyesen!) csak nézetének adott kifejezést. Szívesen szegődik azok közé, akik a felekezeti békét szitják, odáig menő hyperliberalizmussal, mint Herman Ottó is, akik már odáig mennek, hogy a papi javak

lefoglalását sürgetik. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés balfelől.)

Herman Ottó személyes kérdésben szólott felülve Szacsvaynak, kijelenti, hogy ő nem a maga szavait portálta amidőn a papi javak sekularizációját sürgette, hanem azokét, akik ez előtt 50 évvel haladtak a liberáliszmus olyan magas fokára, hogy hangoztatták azt a szükségét is. Egyébként kijelenti, hogy ő azokkal a férfakkal teljesen egyetért. (Helyeslések.)

Molnár Béla szintén szükségesnek tartja a javaslat alkalmából felszólalni, ambátor tudja, hogy a hallott nagy beszédek között az övé alig fog számot tenni. Szóló maga is katolikus, mint ilyen elsősorban is tiltakozik a katolikus nagygyűlése ellen, amely egyrészt felekezeti vizsályt keltő határozatot hozott, másrészt pedig a királyi táviratot úgy rendezte be és hirdette ki, mintha a király saját kormányával szemben a katolikus nagygyűlés mellett korteskednék. (Elénk tetszés jobbfelől.) Ugyancsak mint katolikus ember kijelenti a legbensőbb meggyőződéssel, hogy ez a reform nem ellenkezik a katolikus lelkiismerettel, aminek frappans bizonyítéka, hogy más katolikus államok, ezt a javaslatot szintén és már régen megvalósították. (Zajos helyeslés.) Van azonban ez alaptalan vádnál még alaptalanabb is. Azt, amit Apponyi vetett föl, hogy a közigazgatás mai minősége akadályozza első sorban a javaslat kivitelét. Hát mögöttünk jóval hátrább álló, sokkal kisebb államok az ő primitív közigazgatásuk dacára megtudták honosítani ezt a reformot, csak mi volnánk a kisebb államoknál is gyöngébbek, és csak mi ne tudnók csupán a javaslatot megvalósítani? (Zajos helyeslés jobbfelől.) Egyébként kételkedik abban, hogy a polgári házasság elve kizárólag a függetlenségi párt tulajdona volna. Beenne volt az Deák programjában mindig a szabadelvű párt csak traditioit követte, a midőn ez elvet megvalósítja. Ismételten üdvözli a javaslatot. (Zajos, hosszas éljenzés jobbfelől.)

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter Szacsvayval szemben nem bocsátkozik bővebb érvelésbe; az ő beszédével szemben egyszerűen utal Justh Gyula beszédére, a melyben megtalálja Szacsvay a neki járó feleletet. (Zajos helyeslés. Felkiáltások: Éljen Justh Gyula!) Mint Apponyi, szóló is két maximát tart szem előtt, a midőn felel a hallott beszédekre: a dolog objektív mérlegelését és a közszükséglet szempontját. (Helyeslés.) Mielőtt azokról szólna, két állítást kell elhárítania. (Halljuk!) Ismételten állították, hogy a szabadelvűpárt 1890-ben ezt az elvet leszavazta; hogy az apák a házassági jogot csak a családjokkal együtt oldhatják meg. Egyik nem lényeges állítás, de reflektál rá. A második állítás sem igaz, mert szóló egyiket sem mondta el, egyiket sem ajánlotta a párt figyelmébe. (Zajos élénk tetszés és helyeslés.) Ép így állunk azzal az állítással, hogy a kötelező polgári házasságot a szabadelvű párt leszavazta. Azt mondta akkor szóló, hogy azért ne fogadják el az arra vonatkozó határozati javaslatot, mert a kormány ebben az irányban már kon-

siderál és ilyen kidolgozását az elvnek feladataul tűzte ki. Azt kérte akkor, hogy határozati javaslattal ne kössék meg e kérdésben a kormány kezét, mert más az, ha az ellenzék javasol és más az, ha a kormány egy javaslatot elfogad. (Derűtség balfelől. Helyeslés jobbfelől.)

Ezek után áttér Apponyi határozati javaslatára. (Halljuk! Halljuk!) Apponyi fölvetette azt a sokat hallott kriteriumot, hogy szabadelvű-e a javaslat? Szóló abból indul ki, hogy a haza érdeke mindenki előtt a legfőbb döntő ok legyen. (Helyeslés.) Elismeri, a politikában jogosult az a kritika, mely a szabadelvűség szempontjából mérlegeli az elveket és reformokat. Apponyi azt mondja, hogy a házasság megkötése még sem lehet feltétele a liberalizmusnak. Es hivatkozik Angliára, ahol a fakultatív házasság van bevéve. Hivatkozik Andrássyra és szólóra. Az angol szász faj, mint argumentumot legyen azonban szabad mellőzni. A kérdés egész objektíve az, hogy vajjon a szükségbeli polgári házasság, melyet Apponyi ajánl, megfelel a szabadelvűségnek? Bármit mondjon az angol szükség-házasságról, ez nem bizonyosság a kötelező ellen, melyet az angol szász nép nem ismer. (Helyeslés és tetszés jobbfelől.)

Egységes állami jogot akarunk Apponyi is, mind is, még pedig egyenlő értelemben: t. i. hogy felekezeti bontó okok ne legyenek hanem érvényesek egyaránt minden állampolgárra nézve. (Helyeslés.) Még abban is egyezzenek Apponyival, hogy az állami jurisdikció meglegyen. De eltérnek a házasság megkötés formájában, eltérnek úgy, hogy a két álláspontot hatalmas úr választja el. Szólóék álláspontjuk meghatározásától abból indultak ki, hogy az állami jogrend teljesen elválasztandó az egyházi rendtől és legyen a házasság valóban állami jogi intézmény. E szétválasztással nemcsak az államot emancipáljuk a középkor hagyományai, az egyház rendje alól, de viszont emancipáljuk az államot is. (Zajos, hosszas tetszés.) A szükségbeli polgári házasság mellett annak a nagy gondolatnak következményei összetörnek: illuzió marad az állam és az egyház emancipációja. (Elénk tetszés.) Azonban vizsgáljuk meg azt, hogy vajjon nem túlzás-e ha a házasság megkötésének kötelező formáját erőszakoljuk? (Halljuk! Halljuk!) Hiszen kétségtelen, hogy az állami jogrend nem emancipálható másként, csakis a kötelező formára, máskülönb a függés megmarad továbbra is és máskülönb a liberalizmust, amit pedig szem előtt tart Apponyi is tetemesen feladtuk. (Helyeslés és tetszés.) Ha nem kötelező a kötés formája, már mindjárt van kétféle forma és akkor pedig az elv két formával nem egységes és így nem egységes a házassági jog sem. (Zajos tetszés és helyeslés.) Igazat ad Apponyinak, lehetnek olyan társadalmak, melyek a házasságokat a megkötési forma szerint mérlegelik. De ez a tétel nem lehet általános, mert az emberek milliói nem botolhattak akkorát, hogy e tétel dacára elfogadták volna a kötelező formát. Lehet, hogy a kötelező forma ejt vallási csorbát, de nem ejt erkölcsi csorbát és ez a nüance lényeges. (Zajos helyeslés.)

Majd méltányolni fogja Apponyi nemes indulatait, amelyekkel az ő álláspontja igazolható. De ettől most eltekint. Am nem lehetett gondolata Apponyinak az az indirekt kényszer, ami határozati javaslatában le van fektetve. Van ilyen intézkedés Ausztriában, de az a jog éppen a katolikusokra sokkal kedvezőtlenebb, mert ismer olyan bontó okokat, amelyeket a mi jogrendszerünk el nem ismer. Ausztriában 180,000 házasság közül alig 169 polgári kötést. De hát miért? Mert ott igyekszik magát mindenki távol tartani a polgári kötéstől, amelyet lenéznek. Tehát abban van a kényszer, hogy mindenki igyekszik egyházi házasságot kötni, mert különben lenéznek, kicsinyelnék házasságát. Hát nem kényszer-e ez? Es nem az állami törvények tekintélyének kisebbitése ez? (Zajos, hosszas helyeslés és tetszés.) Epen ezért az általunk komtemplált jogegység az egyedül helyes, mert teljes függetlenségét biztosítja nemcsak az egyháznak, hanem az államnak is. (Zajos helyeslés.)

Budapest, február 22. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Szilágyi Apponyi azon kifogását, hogy a javaslat keresztülvitele előtt az érdekelt

Es később! Házi multságba volt egyszer hivatalos egy ismerősükhöz, honnan csak reggel felé tért haza. Nem birt elaludni, nyitott szemekkel feküdt ágyában és nyitott szemekkel álmodott a fiatal doktor felől, kivel két négyest, sok waltzer és kotillont táncolt. Hogy táncolt ő, mily szép szemei voltak neki, és milyen szépen beszélt. Szerelméről beszélt és ő eleinte, fenyegető veszélytől tartva, megijedt, de azután csak úgy szivta magába a doktor szavait. Oh nagysád, ne kételkedjék szavaimban, szeretni fogom önt mindhalálig. Hogy ma először látom önt, az nem képez akadályt. A szerelem nem olyan, mint a római jog, melyet évek során át kell tanulunk, hogy megismerjük. — Egy másodperc, egy pillantás elég.

A doktor megígérte, hogy meg fogja kérni kezét és megtartotta szavát. De apja kinevette őt; nem tágitott és az apja kiutasította őt. Egy fiatal ügyvédjelölt, egy semmi, kinek semmije sincs. Ők daczolni akartak. Anyja minden követ megmozdított értük. De apja kereken kijelentette, hogy ha halva fekszik is előtte leánya, még akkor sem fog beleegyezni. Elváltak... Két év multán annak a bórkereskedőnek a felesége lett, ki itt ül a fotelben és úgy tesz, mintha lesütné szemét, pedig alszik. Mióta ismeri, mindig bór-

szagu ez az ember. Bórszagu, mint a portékája. Ez oszt' az élet! Ah, nagyszerű! Eden! Az üzlet most már az ő nevére van írva, mert férje ura konkurzusba jutott. Ah!

Sir.

A vő ide-oda bóbiskol fejével, míg végre egy hajlongása felébreszti őt. Az örökséget kezdi számolgatni. Ki fog egyezkedni hitelezőivel; tiz százalékot ad nekik, többet nem. Ha keveselni fogják, akasszák fel magukat. Ő nem bánja. Jól tette az öreg, hogy nem adott pénzt kiegyezkedésre. Mily ostoba volt ő azelőtt. Térdén csuszott előtte. Oda jó nevem, becsületem! „Bánom is én!” Előszuknak. „Bánom is én!” A zsuori nem adott egy krajczárt sem. Jól tette. Annál több marad most.

Az anya újra panaszkodni kezd, hogy ő egyedül marad, hogy jó férje őt itt hagyja.

A fiu újra dicsérni kezdi az atyja önfeláldozását.

A leány újra említi apja nemesszivűségét.

A vő újra elalszik.

Az irgalmas nővér megjelen az ajtónál.

— Fajdalmi megszűntek! Jobblétre szenderült.

Felugranak és zokogva sietnek a halottas szobába.

egyházakat kárpotolni kell, visszautasítja, mert azon föltevésre adna okot, hogy az egyházak a reformba való belenyugvást megfizettetni akarják. (Zajos helyeslés és taps) Bizonyította Apponyival szemben, hogy a reform a vallásos érületet nem sorvasztani, ellenkezőleg élénkíteni fogja. Példák erre mindazon országok, hol a jelen reformok fennállanak. Két év előtt Apponyi a vallásos érület erejét jó helyen kereste: magában a szokásban, mert törvénnyel a népre erőszakolni a szokást, nem lehet. Ma Apponyi a vallásos érület erejét másutt keresi, de helytelenül. Utoljára azonban melyik egyház hatását félti Apponyi! Azt mondta, hogy a katolikusokét, de ezt nem helyesen mondta. De ne féltse a protestánsokat sem, mert sokkal nehezebb viszonyok között, mikor még a katolikusok is ellenük voltak, a protestánsokat nem lehetett elnyomni. Nem nyomják el jövőre sem, tehát Apponyi aggodalma felesleges a katolikusokra és protestánsokra egyaránt. Apponyi azt mondja, hogy a kormány a kötelező polgári házassággal kísérletbe viszi az országot. Hát Apponyi fakultatív javaslata nem kísérlet? Mindkettő kísérlet de a kormányra a külföldön mindenféle kecsegtető jelek vannak, míg Apponyi fakultatív kísérletére a szomszédos Ausztria példája is a legvisszarettentőbb. Ezért a reformot elfogadásra ajánlja s Apponyi javaslatát elvetni kéri.

Szilágyi beszéde után leirhatatlan viharos jelenet következett. A ház tüntető tapsban és éljenzésben volt perczekig, a képviselők körülállták Szilágyit s elhalmozták az ováció legteljesebb jeleivel. A ház emelkedett hangulatban oszlott szét.

## A képviselőházból.

— Fővárosi levél. —

Budapest, február 21.

Az a megtestesült józan ész, az az átható, egyenes lelkű szellem, mely Hieronymi belügyminiszterben mindig megszólal, mikor egy rendeletet ír, mikor tanácskozik vagy mikor a ház elé lép, — ma nagy győzelmet aratott az ő nyugodt, meggyőző fejtegetéseivel és mindennek dacára nem él nélküli polemikájával.

Apponyi gróf egész okoskodását arra az egy pontra alapította, hogy a kormány javaslatát „ez idő szerint” nem lehet keresztül vinni, mert bármennyire öröködjünk is, hiányzik az anyakönyvek vezetésére szükséges anyagi és személyi erő, melyet nem bírnak előteremteni; valószínűleg azt képzeli, hogy ha majd ő jut kormányra, a szükséges anyag rögtön bővében lesz és akkor majd ő viszi keresztül a kötelező polgári házasságot, vagy legalább ezt sejteti, mert hogy az ő kétségtelen ultramontan meggyőződése — ha mindjárt csak ily uton tudná is magát fenntartani — megengedné, hogy tényleg keresztül vigye ezen szabadelvűség követelte reformot, nagyon is valószínűtlen; a minek bizonyítására azonban úgy sem kerül a sor, miután ma már senki sem kételkedik az országban, még a legnagyobb reakcionárius sem, hogy a kormány egyházpolitikai programja még ez idén a megvalósulás stadiumába lép s a betervezett javaslatok törvényerőre emelkednek.

Hieronymi legnagyobb világossággal és alapossággal kimutatta Apponyi gróf okoskodásának teljes tarthatatlanságát és alaptalanságát, kimutatta, minden állítását adatokkal támogatva, hogy minő egyszerű és mily könnyű lesz az anyakönyvek vezetéséről szóló törvényt Magyarországon keresztül vinni, hogy ehhez untig elég személyi erővel rendelkezik, mely erők legalább is oly megbízhatók és megfelelőek, mint az a sok pap, a kik bizony, tudvalevőleg, gyakran nagyon is hebe-hurgyán és megbízhatatlanul vezetik az anyakönyveket, a mire annyi példa és panasz van; kimutatta, hogy Német- és Angolországban

aránylag oly csekély összegbe kerül az állami anyakönyvek vezetése, hogy az évenként előirányzott 800 ezer forint bizonyára körülbelül elég lesz; a képviselőház zajos éljenzése között kérdezte, vajjon Apponyi gróf éppen Magyarországra akarja kisütni azt, hogy képtelen állami funkciójának ezen részét teljesíteni, midőn Európában nyugoti ép úgy, mint keleti szomszédaink mind képesek erre? Oriási derűtséget keltett a belügyminiszternek azon megjegyzése, hogy miért örököldött Apponyi gróf annak felsorolásával, hogy mi mindenféle anyakönyvvezető lesz az országban, midőn erre a választ két mondatban is megadhatta volna, t. i. lesz olyan anyakönyvvezető, a ki csak a születési és halálozási, és olyan, a ki ezen felül a házassági eseteket is be fogja jegyezni. Apponyi gróf azonban hatásadászatból ezt az egyszerű, világos dolgot is hosszú lére eresztve variálta.

Már a belügyminiszternek mai fejtegetése napnál világosabban kimutatta azt, hogy Apponyi gróf minden kifogása halomra dől, hogy lehetetlen neki — ha ugyan képzelhető, hogy az érveknek enged — az ő szerencsétlen álláspontját fenntartani. Pedig még a „nagy oséplőgép”, az igazságügyminiszter, a közoktatásügyi miniszter és Wekerle, miniszterelnök hátra van!

A vita harmadik napján tudott végre a szélsőbaloldal képviselője szóhoz jutni, mert az ellen, hogy Polonyi Géza képviselte volna a pártot, elég hangosan és felháborodással tiltakozott ma Juszticia Gyula a párt elnöke. A szélsőbaloldal szabadelvű elemei — és ezek képezik, amint ez mindinkább kistül, a párt legnagyobb részét — szinte fellélegzettek, hogy végre-valahára meggyőződésüknek és véleményüknek hű kifejezést adott valaki s hogy nem ragadt rajtok a Polonyi-féle szabadelvűség híre. Asbóth azt a gyanút költi, hogy tulajdonképpen egészen idegen egyének és érdekek szolgálatában játsza szerepét. Vannak ugyanis beavatott egyének akik attól tartanak, hogy a rég eltűnt kamarilla újra feltámadt s az intező férfiai nem mind osztrákok, hanem hogy van köztük magyar ember is, amit eddig teljesen lehetetlennek tartottak.

Világos hogy most a képviselőházba is be tudott lopózni egy szomorú alak, a mely a kamarilla dolgát végzi vagy legalább akarja végezni a házban. Es ez a siralmas lovag: Asbóth János! Ő, a kinek egyévvél ezelt a miniszterelnökhöz intézett interpellációjára, vajjon fentartja-e változatlanul a kormány egyházpolitikai programját — evvel az 1868: 53 trozk. megváltoztatására czélözva — még maig sem kapott választ, a mi az egyedüli méltó válasz ő neki, — ma újra előállott egy néhány méternyre feleresztett kérdéssel, vajjon gondoskodott-e a kormány arról, hogy a reciprocitás alapján Ausztriában is törvényt alkossanak, hogy az uralkodó család tagjainak Magyarországon kötött házasságai ott érvényesek legyenek, és különösen gondoskodott-e arról, hogy az ilyen törvény megalkotására szükséges kétharmad többsége meg legyen az osztrák képviselőházban.

Mit is akarhatott ezen furcsa kérdésekkel Asbóth János elérni? Csak zavart akar okozni, kényelmetlen lenni, vagy talán derűtséget, sikert biztosítani magának. Ez ugyan meg volt. Mi köze Magyarországnak ahhoz, hogy Ausztriában érvényes-e az uralkodó család tagjainak Magyarországon megkötött házassága vagy nem. Ha az osztrákoknak eszükbe jutna kétségbe vonni az ilyen házasság érvényét, csak tessék. Nekünk ez egészen közömbös lehet, még trónutódlási szempontból is, mert nálunk bizony érvényben lesz az ilyen házasság. Ha pedig az osztrákok kétszer meggondolják a dolgot és aggályuk támad, majd gondoskodnak ők arról, hogy náluk törvény szerint is érvényesüljön az ilyen házasság. Minket ugyan ez sehogyszem érint. Lám! Mi gondoskodunk arról, hogy az Ausztriában megkötött házassága az uralkodó család tagjainak minden esetre érvényesnek tekintessék nálunk is, ha t. i. ott az Ausztriában mindenkor érvényes törvények szerint megkötött. S ilyen egyénnel, mint Asbóth paktál egyfelől Szapáry Gyula gróf s másfelől Apponyi Albert gróf. Vajjon néha-néha éjjelenként nem jelenik meg Asbóth álmaikban? Rettenetes gondolat!

(y.)

## IDŐJÁRÁS.

Légnomás: reggel 7 órakor 774.8 milliméter. délután 2 órakor 772.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 9.4, délután 2 órakor C° — 0.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EK. 1. délután 2 órakor EN. 2. Felhőzet: reggel ködös, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

## IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 23. —

Változó felhőzet.

## Jókai műveinek nemzeti kiadása.

— Egy újabb kiadásról. —

Amilyen páratlan volt fényesség és lelkesedés dolgában az a három napig tartó ünnep, amelylyel a magyar nemzet koszorús írójának Jókai Mórnak jubileumát megülte, épp oly példátlan s egymagában álló az a monumentális mű, amely ezt az esztendő irodalmunk történetében megörökíti. Nehány hónap alatt együtt volt a kétszáz ezer forint, amely részben honoráriuma volt a legtermékenyebb, a leggeniálisabb magyar regényírónak félszázados írói működéséért, részben arra fordított, hogy a költő összes műveinek nemzeti diszkiadása létrejöhessen. S amíg a jubileumi ünnepek fényét és melegét csak a mostani generáció fogja érezni, addig az a fény és az a melegség, amely e oszodaszép művekből kiárad, minden időben világítani és melegíteni fogja az emberi sziveket.

Hasznos és kívánatos volna, hogy ez a százkötetes mű épp oly tulajdona legyen minden családnak, mint a biblia. Mert ami szent a hazaszeretben, a nemesebb emberi érzésekben, az önfeláldozásban, a szerelemben, az mind ragyogó betűkkel van e könyvben megörökítve; vigasztalást lel benne az, akit szenvedések lesújtottak, megnyugvást, aki önmagával meghasonlott. Mindegyik könyvnek mindegyik fejezetében kincsei vannak elszórva Jókai geniuszának, amelyek gazdagítják a sziveket és nemesítik a lelkeket. Ha ez a kiadás olyan népszerűvé lehetne, mint a milyen népszerű Jókai, egyszeribe néhány évtizeddel előbbre volna Magyarország civilizációja és kulturája.

Annak a bizottságnak, amely a jubileum rendezésével volt elfoglalva, Jókai Mór összes műveinek kiadása főképp a vállalat létrejötte és a honorárium átnyújthatása volt érdekében. Azért is állapították meg a diszkiadás árát kétszáz forintban, tehát olyan összegben, a mely szinte kizárta annak a lehetőségét, hogy az egész ország, rang és vagyonskülönbség nélkül, a jubileumban részt vehessen. Arra a társadalmi osztályra számítottak, amely könnyen hozhat áldozatokat az irodalomnak s a főcél elérésére indított mozgalomban figyelmen kívül kellett hagyniok Jókai Mór összes művei népszerűsítésének eszméjét.

Most azonban, hogy a terv dicsőségére az egész nemzetnek, fényes eredményre valóra vált: a diszkiadás népszerűsítésének eszméjét kell az előtérbe állítani, minden uton-módon lehetővé téve, hogy Jókai Mór közkinccse legyen az egész nemzetnek, műveinek könyvtára egyként diszere szolgáljon palotának és kunyhónak. Örömről szolgáljon annak a konstataciónak, hogy máris megtörtént minden a nemzeti diszkiadás népszerűsítése érdekében. A Révai Testvéreknek az a vállalata, amely a sajtó alá rendezi és kibocsátja száz vaskos kötetben Jókai összes műveit, könnyen hozzáférhetővé teszi e monumentális irodalmi munkát egész Magyarországnak és remélhető, amely általános volt az óhaj, hogy Jókai Mór az egész nemzeté legyen, olyan általános partfogásban is fog ez a nagy áldozatok árán készülő epokális kiadás részesülni.

Négyforintos havi részletekkel, tehát egy olyan kis összeggel, a melyet kevésbé tehetősek is lehetnek az irodalom oltárára, bocsátja a vállalat Jókai Mór összes műveinek teljes kiadását a jöközőség rendelkezésére. Bátran állíthatjuk, kevés olyan intelligens család van Magyarországon, amely minden hónapban azt a négy forintot, anélkül, hogy áldozatába kerülne, havi budgetjébe fel ne vehetné. Olyan anyagi befektetés ez, amely hosszú során át fényesebbnél fényesebb szellemi kamatokat hoz. A havi négy forintos részletek nem fognak hiányozni a család költségvetéséből, de igenis az a könyv-

tár, amely ékesíteni fogja minden magyar ember szobáját, észrevehető és jelentős nyomokat fog hagyni az olvasó szívében.

Az utóbbi években talán nem volt irodalmi vállalat, amely fontosabb misziót teljesített volna ennél, amely Jókai Mór művei népszerűsítésén fáradozott. A magyar szellem, a nemzeti génusz hódítását és diadalát jelenti és biztosítja majd, ha ez a páratlan kiadás szelvényben ez országban el fog terjedni. Mert csak úgy tökéletes a költő hivatása, ha művei megtalálják az utat a nép szívéhez. Mi ebben a vállalatban fogjuk keresni és látni Jókai Mór misziójának eredményét és hatását.

A nemzeti kiadás csak lényegtelen dolgokban fog különbözni a jubiláris diszkiadástól. Kiállítása, külső formája olyan lesz, hogy diszére válik minden könyvtárnak. A lényegtelen változtatások pedig éppen azért törtétek, hogy ilyen módon az előfizetés módozatainak megkönnyítése lehetővé váljék és a száz kötetes mű a nagy közönség számára hozzáférhető legyen. Ertéket, hogy e vállalatnak ilyen formában való keresztül vitele újabb áldozatokba és újabb befektetésekbe került. Mert a míg a kiadók akik Jókai egy-egy művét megszerezték, a jubiláris nemzeti diszkiadás létrejötté érdekében — egyedül erre a kiadásra — tulajdonjogukról lemondtak, addig az újabb vállalatnál, amely már tisztán a nagyközönség igényének óhajt megfelelni, sok mindenféle jogosult érdek kielégítését kellett számba venni.

Nem kételkedhetünk abban, hogy a nagyközönség ezuttal, amikor egy igazán érdemes dolog pártolásáról van szó, méltányolni fogja a vállalat intézőinek buzgalmát és sietni fog egy olyan kincsnek a megszerzésével, amely talán egy irodalom sem dicsőíthetik.

Az előfizetés módozatai annyira megvannak könnyítve, hogy a mű különösebb ajánlásra nem szorul. Nem tudjuk elképzelni egyetlen magyar család könyvtárát sem Jókai Mór műveinek nemzeti kiadása nélkül.

A kik a szép, vászon díszes kötetben megjelenendő 100 pompás könyvet megrendelni óhajtják, az „Aradi Közlöny” szerkesztőségében is előjegyezhetik magukat. A megrendelők neveit közölni fogjuk.

Az egyházi politikai viták folyama alatt az országgyűlési tárgyalásokról részletes és tárgyilagos tudósításokat közöl Budapestről érkező hírvirágok alapján az

## „ARADI KÖZLÖNY.”

Lapunkból a közönség már a kora reggeli órákban kimerítő tudósításokat olvashat a nagyfontosságú, óriási elvi harcokról, melynél nagyobb és jelentősebbet, az ország ügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem kivott.

Az „Aradi Közlöny” csak nem egy teljes nappal megelőzi távirati tudósításaival az összes fővárosi lapokat, a melyek késő délután érkeznek Aradra, míg az „Aradi Közlöny”-ből már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdeklődéssel ország-szerte feszült kíváncsisággal várt vitákról és eredményekről, a melyek előző nap a parlamentben törtétek.

Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokzatán olvashatók.

## HIREK.

Február 23. Péntek. Róm. kath. naptár: Jézus gy. e. — Protestáns naptár: Jézus gy. e. — Görög-keleti naptár (február 11.): Balázs. — A nap két 6 óra 36 perc, nyugszik 5 óra 20 perccor.

Szabadegyházi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szombán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola. Földszint.

Február 23. A jegyzői nyugdíjintézet közgyűlése, délelőtt 1/2, 11 órakor a megyeházán.

Február 24. Somogyiné növendékeinek táncpróbája (Krispin-terem.)

Február 25. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Február 25. A lövés-egylet közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Február 27. A borosjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése.

Február 28. Aradmegye rendkívüli közgyűlése, délelőtt 9 órakor.

Február 28. Vendéglősök és kávéosok közgyűlése, délután 8 órakor (Három király vendéglő.)

Március 3. A „Szárnyaskerek” dalkör táncvizsgálma.

Március 4. Az aradi légszuszítási társulat közgyűlése, délután 4 órakor.

Március 4. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Március 4. Szociálisták bálja a „Magyar Korona” helyiségében.

Március 5. és 6. A „Vöröskereszt” egylet működéséről előadása a színházban.

Március 11. Az aradi polgári takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Március 25. A szegény tanulókat segélyező egyesület közgyűlése, délután 3 órakor.

— A hivatalos lapból. A király S t e s s e r József miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott osztálytanácsosnak, sok évi buzgó és sikeres szolgálatai elismerésül, a Lipóttrend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— Deseffy püspök és az ezredéves kiállítás. D e s e w f f y Sándor megyés püspök az ezredéves kiállítás ügyében meleg hangú felhívást intézett az egyházmegyei plébánosokhoz, kifejtve, hogy e kiállítás kedvező alkalmul kínálkozik arra, hogy a többi magyar püspökségek sorában Szent-István alapította ősi egyházmegyénk is hozzá méltóan legyen bemutatva. Fájdalommal utal arra, hogy az egyházmegyét monumentális műalkotásokban és nagy értékű régiségekben nem mutathatni be, mert ősi műremekei és drága műkincsei, egyházi disztárgyai, ódon ékszerei elpusztultak a mohácsi vész után és főképp a félhold kétszázados uralma alatt. De tehetjük ezt — ugymond — szellemi kincseinkkel. A püspök át fogja dolgoztatni az egyházmegyei plébániákról eddig megjelent műveket és 2—3 kötetes munkában összegyűjtve kiadja a csanád-megyei plébániák történetét. E mű Temes, Torontál, Krassó-Szörény, Arad, Csanád és Csongrád megyék területéről 223 plébánia és a fiók-egyházakkal együtt összesen 1337 dél-magyarországi község helytörténeti leírását fogja tartalmazni, s ezen az alapon könnyebben kiépülhet idővel a csanádi püspökség és káptalan története is. A püspök felhívja a plébánosokat, hogy a plébániákra és fiók-községekre vonatkozó történelmi anyagot gondosan egybegyűjtsék és még a folyó évi őszi coronán kézbesítsék az espereseknek, kik az átvett munkálatokat az év végéig tartoznak beszolgáltatni a püspöki irodának. Az anyag feldolgozására a püspök legközelebb egy bizottságot alakít meg.

— Kitüntetés. Az aradi vöröskereszt-egyesület alelnökét, W a l d e r Gyuláné urnót, az egyesület körül kifejtett buzgó tevékenységéért Magyarország fejedelmasszonya, E r z s e b e t királyné elismerő oklevéllel tüntette ki. A díszesen kiállított oklevelet az egyesület választmányának tegnapi rendkívüli ülésében, melyen a választmány nő- és férfitagjai teljes számban megjelentek, S a l a c z Gyula egyleti elnök szép beszéd kíséretében adta át a kitüntetett alelnöknek. Az ünnepélyes aktust, Hász Sándorné urhölgy elnök lakásán, hol az ülés tartatott, fényes villás reggeli zárta be, melyen Walder Gyuláné urhölgy kitüntetéséhez a jelenlevők jól megérdemelt ovációikkal járultak.

— Katonai kinevezés. Ő Felsőége a király S z i l á g y i Arthur tartalékos hadnagyot főhadnagy-hadbíróvá nevezte ki a II. Lipót császár nevét viselő 33-ik gyalogezred tartalékában.

— Ügyvédi gyakorlattól felfüggesztve. Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy C u r t u c i u Mózes aradi ügyvéd e kamara tegyelmi bírósága 358/893. számú és a magyar

kir. Curia 439/893. szám alatt kelt helybenhagyó ítélete szerint az ügyvédség gyakorlatától egy év időtartamra felfüggesztett.

— Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár makói fiókintézetének választmánya a napokban tartott ülést L o n o v i c s József főispán elnökle alatt. Első sorban felolvastattott a központi igazgatóság átirata, melyben az igazgatóság meleg hangon mond köszönetet L o n o v i c s József főispánnak, mint választmányi elnöknek, Dr. M e s k ó Sándornak mint alelnöknek, valamint a választmány minden egyes tagjának azon kiváló érdemeikért, melyeket a fiókintézet alapítása, életbe léptetése és sikeres támogatása körül szereztek. Ezután K r i s t ó f f y Ferencz igazgató felolvasta a választmányhoz intézett jelentését az évi forgalmi kimutatások kapcsán, melyek fokozatosan emelkedő számadatai fényesen igazolják egyrészt a felek bizalmát az intézettel szemben, másrészt azt, hogy a hitel-igények mindenkor teljes kielégítést nyertek a nélkül, hogy az intézet vezetősége a reális alapot szem elől tévesztene. Orvendetes tudomásul vétetvén a jelentés, előterjesztetett az évi mérleg. Elnöklő főispán indítványára a fiókintézet vezetőségének és tisztikarának ügybuzgó működéséért jegyzőkönyvi elismerést szavazott a választmány. Az ülés berekesztése előtt L o n o v i c s József főispán egy maga mint a választmány nevében lemondott, miután 3 évi megbízatásuk eltelt. Miről a központi igazgatóság arról értesítettik, hogy az új választmány megválasztásáról gondoskodják. Ezzel az ülés véget ért.

— Nagy zaj semmiért. F r a n k János glogováci plebános J e r g e r Antal és társaival fent járt H i e r o n y m i belügyminiszternél s keservesen panaszkodott azért, hogy a glogováci gyámpénztárból 14000 frt értékű kötelezvény hiányzik. Frankék hazajöttek Glogovácra s ott verik a mellüket, hogy majd így, meg amúgy rendbe szedik ok a község szénáját. A belügyminiszternél tett panasz ügyében információkat szereztünk s azok nyomán adjuk az eltűnt kötvények meséje helyett a következő valódi tényállást. Még a múlt évben új gyámpénztárnokot választottak Glogovácson. A választás után egyenkénti átadás volt mely alkalmal 14000 frt értékű kötelezvény hiányát konstatalta O r t u t a y Gyula főszolgabíró. A megindult vizsgálat kiderítette, hogy a kötvényeket V e r t á n Péter árvaszéki ülnök hozta be Aradra beperesítés végett s a róluk szóló térítvényeket még múlt év márczius havában kiküldte Glogovácra. A kötvények tehát nem tűntek el, sikkasztás nem történt, hanem csak az a baj Glogovácson, hogy F r a n k é k n a k nem tetszik O r o d y Nándor glogováci jegyző és az, hogy nem tudják ököllet felérni, mikép ha a 14000 frt értéket képviselő kötvények eltűntek volna is, tényleges kár akkor sem volna, mert meg van a gyámpénztári károsítók nyilvántartása és minden kölcsön jelzálogi bekebelezéssel van biztosítva. Frankéknak tehát nincs igazuk s fölösleges volt böjtben — farsangot járni.

— A Marosról. A Maros folyó medrén a mikalakai zsilipnél a jég beállott. A vizálás 0 alatt tegnap délben 1.39 volt.

— Orvosi értekezlet. Ma délután 5 órakor P o e g a y Lajos dr. tiszti főorvos elnökle alatt és hivatalos helyiségében értekezlet tartanak az aradi orvosok. Az értekezlet tárgyát a kerületi orvosok jelentései képezik.

— Új építkezések. Még alig közeledik a tavasz, máris nagyszámban érkeznek az építkezés iránti kérvények a városi tanácshoz. Legutóbb B a u e r József a Demeter-utcában, G a n t n e r Lajos az Óvár Téren, S z a b ó József a legelősoron, K o t s i s Lajos a Szőlő-utcában, P u j Mária a Demeter-utcában, S z ö l ö s i Péter a Sarló-utcában és H e i t z Nándor a Határ-utcában építendő földszintes utcái lakóházakra nyertek építési engedélyt

— **Italmérségi engedély és országos vásárok.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy az országos vásárokat látogató sütőgöteknek, laczi-konyhásoknak, pogácsásoknak és bánsütőknek, kiknek személye ellen az illetékes elsőfokú közigazgatási hatóság kifogást nem emel, a pénzügyigazgatóság italmérségi engedélyt adhat a következő feltételek alatt: Az engedély határozatlan időre adatik a rendelkezés vagy a felsőbb hatóság utasítása alapján bármikor visszavonható. Az engedélyes köteles italkészletét az országos vásár helyén, a községben italmérségi engedélyvel bíró féltől már megadóztatott állapotban szereztetni. Ahol a ki zárólagos szeszitalmérségi jog van bérbe adva, az engedély alapján csak bor és sör mérhető ki, égetett szesz italok kimérésére a fél a szeszitalmérségi jog bérletjéről tartozik engedélyt kérni. Az engedély alapján az italmérés csak a nappali órákban gyakorolható; a fél terhére italmérségi illeték fejében évi tíz forint rovandó ki.

— **Diféris.** A gyermekölő járvány lassan bár, de folyton szűnik. E hónapban összesen 16 eset volt a azok java része kedvezően folyt le.

— **Hogy gazdalkodik a város.** Az utcákon és a városigethen kivágott fakat a város a szegényekháza fűtésére, rőzsékre és sarkantyukarok készítésére használja fel.

— **Halál és szerelem.** A halál országában is nyílt virág. Néhány nap előtt egy temetés volt. A halottat egy szép leány is kikísérte a temetőbe. Ott volt a gyászoló sokaságban egy jómodu ifjú is, a kinek szive menten lángot fogott a szép leányka iránt, mikor őt lesütött, könyező szemekkel, némán imádkozó ajakkal meglátta. Azon a temetésen temették el az ifjú szívének nyugodalmát. Egyet gondolt azután; bemutattatta magát a leánykának és ma már a temetői ismerősökből boldog jegyes pár lett.

— **Iparhatósági szemle.** Müller József és fia selyemfűző telepén tegnap ejtették meg az iparhatósági szemlét Nyári Béla alkapitány elnöklése alatt Posgay Lajos dr. tiszti főorvos, Reichner Károly ügyész, Nacstnébel Odón almérnök, Grein Nándor iparhatósági biztos és Stankovits Miklós tűzoltóparancsnok. A mintaszerűen berendezett telep üzembe helyezésére az engedélyt megadták.

— **Elragadott szekér.** Suttay János paraszt, kocsiját őrízetlenül hagyta míg ő szegeket ment vásárolni. A lovak egyszerre, mitől, mitől nem, nekiiramodtak és bevágtattak a Vörösmarty utcába, hol a kocsit még az aszfaltra is felrántották. Az őrízetlen kocsihagyásért egy forint pénzbírságra ítélték. A közben hirtelen elfogott kocsi semmi szerencsétlenséget nem okozott.

— **Lopás a megyében.** M. Pécskán — mint levelezőnk jelenti — Schefler Györgyné zárt lakásából 35 frt készpénzt és 2 drab 60 frt értéket képviselő aranygyűrűt loptak el. A tetteseket nyomozza a csendőrség.

— **Köszönetnyilvánítás.** Megboldogult Vég Aranka urhölgy kórszóra szánt kosszora megváltása fejében Sugár Béla ur tíz forintot kegyeskedett az első aradi betegsegélyező és temetőkezelési egyesületnek adományozni, mely nagylelkű adományért halás köszönetét nyilvánítja az egyesület nevében Kohán S. N., elnök.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi ipar és népbank az állami tanítóképző intézet ifjúságának segélyegylete számára tíz forintot volt szíves adományozni, miért fogadja ez uton is köszönetem kifejezését. Szabó József, tanítóképző igazgató.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi ipar és népbank teletetes igazgatósága az aradi izraelita jótékony egyesület javára 20 forintot adományozni szíveskedett, mely nagylelkű adományért halás köszönetét fejezi ki Hirschmann Rozália, elnök.

— **Pályázatok.** M.-Szigetén utmesteri állásokra, márczius 1-ig. — M.-Szigetén törvényszéki fogházfelügyelői állásra április 1-ig. — Marosludason telekkönyvvezetői állásra 2 hét alatt.

## GYÁSZROVAT.

† **Br. Bánhidy Béláné.** Súlyos csapás nehezült ismét a Bánhidy br. és Náva családokra. Mint igaz részvétellel értesülünk, br. Bánhidy Béláné szül. földéaki Náva Irma élte 52-ik évében kiszenvedett. A nemeskeblű honleány elhunytáról a mélyen sujtott család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Özv. földéaki Náva Tamásné, szül. Almásy Anna, Náva Lajos és neje szül. Eöt-

vös Ilona báróné, báró Bánhidy Antal és neje szül. gurahonczai R-mekházi Józsa, özv. báró Bánhidy Albertné szül. benedekfalvi Luby Stefánia, Gróf Bólya Géza és fia mélyen szomorodott szívvel jelentik, szeretett leánya, illetve nővére, sógornőjük, menyne, anyósának és nagyanyjának özv. Báró Bánhidy Béláné szül. földéaki Náva Irmának Szarvason 1894. évi február hó 17-én délután háromnegyed 1 órakor elérének 52. évében hosszabb, súlyos betegség után bekövetkezett elhunytát. A megboldogult hült tetemet f. hó 19-én délelőtt 10 órakor Szarvason helyezték nyugalomra. Az engesztelő szentmise áldozat február hó 20-án d. e. 10 órakor mutattatott be az egkek urának a szarvasi római kath. templomban. Szarvas, 1894. február 18. Béke poraira!

## EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(\*) **Jegyzők gyűlése.** Az aradmegyei jegyzők nyugdíjnyújtása ma pénteken d. e. fél 11-órakor tartja meg évi rendes közgyűlést, melyre a tagok figyeimét ehelyen is felhívjuk.

## TANÜGY.

(=) **Iskolaszéki ülés.** Arad város iskolaszéke tegnap délután ülésezett Salacz Gyula királyi tanácsos polgármester elnöklése alatt. Az ülésen jelen voltak: Institoris Kálmán, Mihlig József, Boros Vida, Rosenberg Sándor dr., Bing Vilmos, Polak Gyula dr., Kristyó János, Avarffy Ferenc dr., Szöllőssy Károly, Vizer Péter, Rozsnyai Mátyás, Tarjányi Vilmos, Péterffy Antal, Neszera Aladár, Barabás Béla dr., Frint Lajos, Hász Sándor. Több tandíjelengedés iránti kérvény elintézése után olvasták a közigazgatási bizottság átiratát, melylyel közli a miniszterium rendeletét, a szorgalomidő pontos betartása és a tanerők szabadságotatása tárgyában. Tudomásul vétetett. Steinitzer Lujza ipariskolai igazgatónőnek a hat heti szabadságot az iskolaszék megadta. A siket-néma iskola javára megszavazott 120 frtot a polgármester felvette, s ezt az iskolaszéknek bejelentette. Tudomásul szolgált. Ezután a templom utcai iskola egyik tanítónője ellen emelt panasz tárgyalására egy bizottságot küldöttek ki. A bizottság tagjai Boros Vida elnöklése alatt Péterffy Antal és Tarjányi Vilmos. Ülés végén az iskolafelügyelő tett előterjesztést az iskolamulasztásokról.

## SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

### A színház műsora:

Február 23. (Péntek) A tévedt nő, opera; Réthy Laura jutalomjátéka.  
Február 24. (Szombat) A bűnös, dráma.

\* **A primadonna jutalomjátéka.** Az aradi színtársulat páratlan hangú, kedvelt primadonnájának, R. Réthy Laura asszonynak ma este lesz a jutalomjátéka általános bérlet-szünetben. Szükségtelen ezalkalommal felsorolnunk mindama sikereket, melyeket a jeles énekesnő rövid ittléte alatt elért, — elég ha megemlítjük, hogy a Traviatában veszi ki jutalomjátékát, melynek czimszerepét igazi művészettel énekei, és játszsza végig. Ez alkalommal fel fog lépni a magyar kir. operaház két jeles énekművésze is, Valentin Lajos és Veres Sándor, kikkel együttesen oly előadást lesz módunk élvezhetni, amilyent ma a vidéken egyetlen színház sem produkálhat. Mint halljuk a közönség ma este Réthy Laurát meleg ovációkban készül részesíteni. A nagyszámu előjegyzésekből ítélve a ház zsufolva lesz.

\* **Gyermek előadás.** Mint egy zümmögő-zsongó méhraj, olyan volt tegnap délután a színház „A vén bakancsos és fia a huszár” előadása alatt. A földszint első sorától a karzat utolsó állóhelyéig mindenünnen villogó szemű fiúcskák és leánykák ragyogó arccal, mosolygó szájjal tekintettek szinte odatapadtak a színpadon jókedvvel játszó színészeinkre. Mert ha a teli ház felvillanyozza a szereplő színészeket, akkor tegnap kitörő jókedvvel kellett játszaniok. a mint tették is. A felvonások végén, a tanító urak biztatására, csak úgy zúgott a számtalan apró tenyér

tapsa, miközben kérdeztették; játszanak még, tanító ur? . . .

\* **A philharmonia egyesület ma pénteken este 8 órakor teljes zenekari próbát tart, melyre a működő tagokat ez uton hívja meg az elnökség.**

\* **Magyar színtársulat külföldön.** A Krecsányi igazgatása alatt álló színtársulatot, a mely egyike az ország legjobb vidéki színtársulatainak, a napokban két külföldi színház hívta meg. A bécsi Carl színház és egy előkelő berlini színház szólította fel, hogy adja elő a „Szultán” című operettet. Krecsányi igazgató e felhívításoknak azonban nem tehet eleget.

\* **Valentin Lajos és Veres Sándor, a magyar kir. operaház tagjai tegnap Aradra érkeztek.**

## TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Nem akart szántani.** Merle Ferencz glogováczi lakos Krizsán Todor nevű szolgáját, mert nem akart szántani menni, bezárta az istállóba s ott súlyosan elverte. A brutális gazdát az aradi törvényszék tegnap súlyos testi sértésért 3 havi fogságra ítélte.

§ **A hála.** Kereken Stepan Vasziliev elment Gaál Tódorhoz s kérte, szerezzen neki valami munkát. Gaál állandó alkalmazást szerzett neki, de míg érdekében odajárt, addig Stepan több apró ingóságot lopott el tőle. A hálás embert az aradi törvényszék tegnap 8 napi fogságra ítélte.

## TÁVIRATOK.

### Kossuth és a polgári házasság.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) Kossuth Lajos Helyfőhöz levelet intézett a házasság jogról, melyben ismételten a lelkére köti a függetlenségi és 48-as pártnak a kormányjavaslatoknak támogatását. Kimutatja, hogy a horvát kérdés és a trónöröklés csak ürügyek a liberális javaslat megtagadására, melyet a közjogi ellenzéknek el kell fogadnia, ha magától az ördögtől jönne is. A levél végkép elítéli a függetlenségi pártnak Ugron-Polonyi-féle töredéket és kötelességévé teszi a szélbálnak, hogy a magyar nemzetet a kötelező polgári házasság és a házasságjogi egyenlőség áldásában részesíteni segítsen.

### Szilágyi beszédének hatása.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) A mai napot egymaga Szilágyi dominálta; beszédének híre megtöltte a házat, a karzatokat. Az utca a többi miniszterekkel együtt viharos ovációkban részesítette. Beszédének, mely harmadfél órát tartott, még az ellenfelekre is lebilincselő hatása volt. Szinte szokatlanul finom, mindvégig argumentumokban gazdag, színvonalában mindenek felé emelkedő volt. Így még Szilágyi nem beszélt; egyetlen támadás nem volt benne, de annál inkább a velőig vagdosta Apponyit. Mással nem is foglalkozott, mint Apponyival, és ez Polonyit kétségbeejtette. Háromszor változtatott helyet, mindég közelebb ült Szilágyihoz, hogy ez észrevegye, mi annak daczára sem történt meg.

Az ülés végén a képviselők, a közönség tömött sorfalban várta Szilágyi jöttét, ki azonban beszédét nézte át és nem jött. A képviselők a közönség és számos hölgy olyan ovációban részesítették, minőnek nagyon rég voltunk tanúi. Szilágyi aztán viharos éljenzés közben visszament a házba, a közönség pedig széteszlott.

Apponyit a háztól való távozáskor ismét erősen abczugolták, ellenben Tisza Kálmánt délelőtt zajosan éljeneztek.

### Szilágyi ünnepeltetése.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) Szilágyit mai parlamenti sikere után a pártkörben zajos ovációkkal fogadták.

## A hólnapi szónokok.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) A képviselőház hólnapi ülésében a szónokok sorrendje alkalmasint: *Reiter, Hoitsy, Szapáry Gyula, Horváth Gyula és Ugron.*

## Bomba az Akadémiában.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) Tegnap este az Akadémia palotájában a könyvtárszoba előtt pokolgépet találtak, mely folyadékkal volt megtöltve. A pokolgépet, melyről azt hiszik, hogy csak rosz tréfa, megvizsgálják.

## Kereskedelmi szerződési javaslatok.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) Lukács miniszter ma betértesztette a román kereskedelmi szerződési javaslatot, mely véget vet az áldatlan vámháborúnak, és a spanyol kereskedelmi szerződési javaslatot, mely a legtöbb kedvezmény biztosításán kívül nagymérvű vámkedvezményeket tartalmaz részünkre.

## Nemzetközi konferencia az anarchizmus ellen.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) A P. Corr.-nek távirják Berlinből: Az idevaló belga követség egy tagja közli, hogy a német kormány részéről a következő nézet nyilvánított az anarchizmus ellen: *A kezdeményező javaslat e kérdésben mindenesetre a leginkább érdekelt francia kormányt illeti. Ily javaslat francia részről, vagy Belgium javaslata, ha erre nézve hivatalos alakban biztosítottat a francia kormány előleges beleegyezése, okvetlen találkoznék az összes kontinentális kormányok erélyes támogatásával.*

## A Rothschild-csoport értékezletel.

Budapest, febr. 22. (Saj. tud. táv.) Mauthner, az osztrák hitelintézet igazgatója Berlinbe jött, hogy a *Disconto-társasággal* és *Schwabach* titkos tanácsossal, a *Bleichröder* bankcég főnökével 100 millió 4 százalékos osztrák aranyjárdék kibocsátása végett értekeztek. Mauthner igazgató Berlinből egyenesen Párisba utazik, hogy ott *Rothschild Alfonz báróval* aranybeszerzési ügyekben megállapodásra jusson. (P. Corr.)

## Fenyítő eljárás angol anarchisták ellen.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) A londoni rendőrbíróság elnöklő bírāja, *sir John Bridge*, az eléje terjesztett bizonyítékok folytán a *detektívbrigade* főfelügyelője, *Melville* részére a Tottenham Court-ban létező anarchista szállásokban eszközöndő házkutatásokra további parancsokat bocsátott ki, melyek ma végrehajtottak. (P. Corr.)

## Sikkasztó postamester.

Bécs-Ujhely, február 22. (Saj. tud. táv.) A viissmahsi postamester *Fürst Károly* 600 frtot elsikkasztván megmérgezte magát. Nejét és nagyszámu családját a legnagyobb nyomorban hagyta hátra.

## A bomba merénylet áldozata.

Páris, február 22. (Saj. tud. távirata.) *Calabresiné*, a legutóbbi merénylet sebesültje, ma meghalt.

## Ismét bomba.

Páris, február 22. (Saj. tud. táv.) A *Palais Royalban* lévő *Corazzó-kávéház* ajtaja előtt délelőtt nagy bombát találtak, melyet a városi laboratóriumba vittek de még nem vizsgálták meg.

## Orosz csapatok áthelyezése.

Bukarest, febr. 22. (Saj. tud. táv.) A *Iassy-ban* megjelenő *Ecoul Moldavei* a következőket írja: Mint nekünk határozottan jelentik a *Pruth* tulsó felén nagy csapatáthelyezések észlelhetők. Oroszország belsejéből számos ezred *Bessarabia* felé nyomul.

## Monarchiánk és Szerbia ügyel.

London, február 22. (Saj. tud. távirata.) A *Daily News* arról értesül, hogy Ausztria-Magyarország, Törökország és Bulgária megegyeztek, hogyha Szerbiában komoly fordulatot vennének az ügyek, együttesen járnak el és a határozat alkalmazzák. A megegyezés szerint az idegen hatalmak beavatkozása Szerbia belügyeibe ki van zárva.

## Utlevel-reform.

Pétervár, febr. 22. (Saj. tud. távirata.) A belügyminiszteriumban már hosszabb idő óta bizottság ülésezik az utlevélügy új jogi szabályozása végett. A kidolgozott javaslat szerint megszűnik az eddigi állapot, hogy lakhelyét utlevél nélkül senki még egy napra sem hagyhatta el, a helyett kimondatik, hogy igazolásra más iratok is elengedők. A lapok nagy örömmel üdvözlik e szerintük nagy jelentőségű reformot.

## KÖZGAZDASÁG.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok. 1894. évi febr. hó 21. Hízott sertésárak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 50.—52. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 51.—52.— krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli: súlyban) —55. krig. Fialat közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 51.5—52.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 50.—51. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 49.—50 krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 49.—50. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 48.5—50. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 50.—51.5 krig. Közép (páronként 220—260 kg-ron súlyban) 50.—51. krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ron terjedő súlyban) 48.—49.5 krig. — Sertésárak száma 1894. febr. hó 19-én volt készlet 124,838 darab. 1894. február hó 20-án felhajtott: 2762 darab 1894. február hó 20-án elszállított 973 drb. 1894. febr. 21-én maradt készletben 126,627 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: szilárd.

## Szeszüzet.

— Február 22. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyera eszes 33.50. kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % beleárrv. 85 frt fogyasztási adót.

## Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. február 22.

Magyar aranyjárdék 4%	117.65
Magyar koronajárdék 4%	95.—
Magyar arany 4 1/2%	126.50
Magyar ezüst 4 1/2%	102.25
Magyar keleti vasút 1876.	123.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	95.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.—
Osztrák papírjárdék	98.—
Osztrák járadék ezüst	97.75
Osztrák járadék arany	120.25
Korona járadék	—
1860-ki államsorsjegyek	146.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1000.—
Magyar hitelbank részvény	436.—
Osztrák hitelintézet részvény	364.40
Osztrák-magyar államvasút	314.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.90
Német birodalmi márka	61.05
London	125.10
Páris	49.60

## Budapesti gabnatőzsdé

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása —  
Budapest, február 22. d. u. 5 óra.

Gabona	Arány	Irányzat	00 kilogrammért
Buza	bánsági	szilárd	7.40—7.85
	tiszavidéki	„	7.45—7.85
	pestervidéki	„	7.40—7.85
	fehértói	„	7.40—7.85
	bácskai	„	7.50—7.90
észak-magyarországi	„	„	„
Rozs	—	szilárd	5.70—5.90
Árpa	takarmány	osend.	6.—6.40
	égemi való	„	6.85—7.50
	sörfőzdei	„	7.90—9.25
Zab	—	szilárd	6.95—7.20
Tengeri	bánsági	szilárd	—
	másnemi	„	4.50—4.60
Kaposzta-repce	—	lanyha	—
Köles	—	osend.	4.20—4.60
Buza	tavasza	osend.	7.50—7.80
	junius 1894	„	7.34—7.86
	ősze	„	—
Tengeri	május-junius 1894	osend.	—
	szept-október 1893	„	4.82—4.84
Zab	Budapest sz. tavasza	osend.	—
	Budapest sz. ősze	„	6.77—6.79
Kaposzta-repce	—	osend.	12.40—12.50

## VIZJELZÉS.

1894. évi február hó 22-én reggel 8 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmércén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás	
			estmétr.	éjtmétr.
Branycsaka	— 11°	derült	— 6	—
Soborsin	— 14°	derült	— 12	—
Rudna	—	derült	+ 16	—
Arad	— 0°	derült	— 138	—
Makó	— 5°	derült	+ 65	—
Szeged	— 6°	derült	+ 190	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.  
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.  
Arad, 1894. február 22.

A m. kir. felyammeréki hivatal.

## Aradvárosi

Évadbérlet  
szünet.



## színház.

Havibérlet  
szünet.

Pénteken, 1894. évi február 23-án:

**R.-Réthy Laura jutalomjátéka,**  
VALENTIN LAJOS és VERESS SÁNDOR urak, a m. k. operaház tagjainak vendégfellépésével:

**A TÉVEDT NŐ.**  
(La Traviata.)

Nagy opera 4 felvonásban. Irta: Piave. Zenéjét szerző: Verdi. Fordította: Nádaskai L.

## SZEMÉLYEK:

Valery Violetta	— Réthy L.
Bervoix Flóra, barátja	— Margó Z.
Anina, Violetta szobalánya	— Kézdy J.
Germont Alfréd, Violetta kedvese	— Valentin L.
Germont György, Alfréd atyja	— Hures S.
Gaston Letorières vicomte	— Vonyady J.
Douphol báró	— Szabonyi A.
D'Obigny marquis	— Leövey L.

Kezdeté 7 órakor.

## IDEGENEK NÉVSORA.

— Február 22. —

Fehér Kereszt szálloda: Werner Gyula uradalmi bérlő, Borosjenő. Stern Emil hivatalnok, Budapest.

Vass szálloda: Mihalkovits Dezső posta és távirat tiszt, Jász-Dósa. Straub Ede üzletvezető, Bécs, Fehér Odön gépész, N.-Károly.

Arany Kulcs szálloda: Tessényi Károly ügyvéd, Borosjenő. Sztán Miklós lelkész, Bihar-Agris. Mercse Pál lelkész, Sajtény. Markovits N. lelkész, Nagylak. Markovits A. lelkész, Sajtény. Balta Ilés jegyző, Világos. Unger A. kereskedő, Talpas. Hauser Jakab kereskedő, Borosjenő.

Vasuti szálloda: Hének János jegyző, Belényess. Viskol Gerő birtokos, Draucz. Cziffra János birtokos, Budapest.

Felelős szerkesztő. Vass Géza.

Magy. kir. államvasutak.  
184137 C. II.

# Hirdetmény.

Oszt. magyar-svájci vasuti kötelék.  
Az I. számú pótlék életbeléptetése a gabonadij szabáshoz.

1894. évi január hó 1-vel a fenti kötelék forgalomban az 1893. szeptember 1-től érvényes III. rész 2 dijszabási füzethez (gabona dijszabás az I. pótlék lép érvénybe, mely a dijszabás határozmányok módosítását kiegészítések illetve helyesbítéseket tartalmaz.

A pótlék a részesvasutaknál 10 fillérért megszerzhető.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Budapest, 1894. január hóban.

**Az igazgatóság.**

181.927 | c II. szám

M. kir. államvasutak.

# Hirdetmény.

(Uj személy dijszabás életbe lépése a szab. oszt. magy. államvasut társaság s a cs. k. szab. Nándor-császár északi vasut, valamint a m. k. államvasutak közti közvetlen forgalomban)

A szab. oszt. magy. államvasuti társaság s a cs. kir. szab. Nándor császári északi vasut, valamint a m. kir. államvasutak közötti közvetlen forgalomban 1894. évi január 1-jétől kezdve uj személy dijszabás lép életbe, melyne egyes példányai a m. k. államvasutak igazgatóságánál 20 krért kaphatók.

Budapest 1893. december 19.

**Az igazgatóság.**

2008 | 894. kh. sz.

129 1-3

# Hirdetmény.

Tapasztaltam, hogy a kövezett s asphalt-járdákat a háztulajdonosok naponta le nem sepretek, minek folytán a járdák száraz időben szennysek s esős időben igen sárosak.

Miután a gyalogutak gondozásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében a járdák tisztántartásáról a háztulajdonosok tartoznak gondoskodni, figyelmeztetek, hogy kik ezen szabályrendelet ellen vétnek, az idézett szabályrendelet 9. §-a értelmében fognak megbüntettetni.

Arad, 1894. február 15.

A főkapitány ur helyett:

**Nyáry Béla**  
alkapitány.

## VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1893. évi október hó 1-étől.

### Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8.10	1.55	10.—
Szolnok	11.14	4.02	1.37
Csaba	2.18	5.57	4.37
Kétegyháza	2.49	6.15	5.08
Lökösháza	3.07	—	5.26
Kurtics	3.23	6.39	5.43
Sofronya	3.35	—	5.55
ARAD érkezik	3.50	6.57	6.10

### Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11.25	8.20	9.45
Sofronya	11.41	—	10.02
Kurtics	11.53	8.38	10.18
Lökösháza	12.09	8.49	10.35
Kétegyháza	12.32	9.03	11.—
Csaba	1.23	9.25	11.45
Szolnok	4.20	11.48	8.00
BUDAPEST érkezik	7.25	1.50	8.30

### Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2.25	6.35	4.30	—
Glogovác	2.43	6.48	4.42	—
Györök	3.20	7.08	5.03	—
Paulia	3.40	7.19	5.14	—
Radna-Lippa	4.00	7.37	5.32	—
Konop	—	8.00	5.56	—
Berzova	—	8.15	6.12	—
Tótvár	—	8.38	6.41	—
Soborsin	—	8.58	7.01	—
Piski	—	11.16	9.59	—
Gyulafehérvár	—	12.51	11.29	—
Tövis érkezik	—	1.20	11.56	—

### Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	3.04	1.35
Gyulafehérvár	3.40	2.14
Piski	5.52	3.59
Soborsin	8.16	6.26
Tótvár	8.37	6.42
Berzova	9.08	7.07
Konop	9.24	7.24
Radna-Lippa	9.58	7.56
Paulia	10.12	8.08
Györök	10.25	8.20
Glogovác	10.48	8.44
ARAD érkezik	11.00	8.55

### Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5.18	4.35
Sofronya	5.31	4.57
Kurtics	5.44	5.17
Lökösháza	6.00	5.41
Kétegyháza	6.18	6.20
Kigyós	6.31	6.43
Csaba	7.04	7.00
NAGYVÁRAD érkezik	9.32	—

### Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4.29	—
Csaba	7.10	7.09
Kigyós	7.24	7.24
Kétegyháza	7.40	7.47
Lökösháza	7.59	8.14
Kurtics	8.17	8.38
Sofronya	8.30	8.58
ARAD érkezik	8.45	9.10

### Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6.25	11.30	5.58
Uj-Arad	6.43	11.54	6.09
Németságh	7.05	12.19	6.27
Vinga	7.32	12.47	6.46
Orozifalva	7.48	1.04	6.58
Merczifalva	8.03	1.20	7.09
Szt.-András	8.19	1.38	7.21
TEMESVÁR érkezik	8.42	2.04	7.39

### Temesvár—Arad.]

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8.00	1.11	8.15
Szt.-András	8.20	1.39	8.45
Merczifalva	8.34	1.57	9.05
Orozifalva	8.45	2.16	9.21
Vinga	9.02	2.41	9.46
Németságh	9.17	2.58	10.07
Uj-Arad	9.34	3.31	10.39
ARAD érkezik	9.44	3.45	10.55

### Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	7.50	6.30
Simánd	8.22	7.01
Kisjenő-Erdőhegy	9.10	7.40
Székudvar	9.29	7.56
Sikló	9.44	8.11
Ottlaka	9.58	8.25
Elek	10.15	8.40
KÉTEGYHÁZA érkezik	10.30	8.55

### Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5.20	3.05
Elek	5.32	3.25
Ottlaka	5.41	3.37
Sikló	5.51	3.50
Székudvar	6.02	4.06
Kisjenő-Erdőhegy	6.18	4.39
Simánd	6.42	5.10
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7.05	5.40

### Mezőhegyes—Kétegyháza.

	délután	este
MEZŐHEGYES ind.	10.37	8.35
Kamarásmaj.	10.47	8.47
Nesse	10.54	8.57
Kovács háza	11.10	9.15
Bánhegyes	11.31	9.38
M.-Bodzás	11.51	10.00
Bánkut	12.02	10.14
KÉTEGYHÁZA érkezik	12.20	10.35

### Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3.00	5.15
Bánkut	3.22	5.36
Megyes-Bodzás	3.40	5.49
Bánhegyes	4.02	6.06
Kovács háza	4.25	6.23
Nesse	4.39	6.34
Kamarás-maj.	4.48	6.42
MEZŐHEGYES érkezik	5.00	6.55

### Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5.00	9.00	4.25
Szt.-Tamás	5.24	9.22	4.54
Pécska	5.43	9.36	5.20
Battonya	6.12	10.01	5.56
Tompa	6.24	10.11	6.09
Mezőhegyes	7.01	10.40	6.55
Csanád-Palota	7.23	11.00	7.22
Nagylak	7.39	11.15	7.44
Apátfalva	8.01	11.35	8.10
Makó	8.26	11.56	8.44
Kis-Zombor	8.42	12.12	9.01
SZEGED érkezik	9.33	1.00	9.57

### Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2.42	6.00	8.00
Kis-Zombor	3.32	6.46	4.08
Makó	3.55	7.05	4.50
Apátfalva	4.14	7.24	5.15
Nagylak	4.34	7.45	5.42
Csanád-Palota	4.48	8.00	6.02
Mezőhegyes	5.20	8.28	7.00
Tompa	5.44	8.50	7.27
Battonya	5.58	9.02	7.42
Pécska	6.24	9.26	8.10
Szt.-Tamás	6.40	9.39	8.24
ARAD érkezik	7.05	10.00	8.50

### Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.
ARAD indul	6.30	5.15
Ótvenes	6.48	5.34
Zimánd-Ujfalu	6.55	5.41
Uj-Szt-Anna	7.22	6.07
Világos	7.46	6.31
Muska-Magyarád	7.53	6.38
Pankota	8.04	6.48
Apatelek	8.37	7.21
Borosjenő	8.48	7.32
Bokszeg-Beél	9.12	7.56
Borossebes-Buttyin	9.44	8.26
Almás-Alosill	10.13	8.55
GURAHONCZ érkezik	10.30	9.12

### Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4.15	3.00
Almás-Alosill	4.32	3.17
Borossebes-Buttyin.	5.02	3.47
Bokszeg-Beél	5.31	4.16
Borosjenő	5.56	4.41
Apatelek	6.06	4.51
Pankota	6.45	5.29
Muska-Magyarád	6.51	5.35
Világos	6.58	5.42
Uj-Szt-Anna	7.24	6.08
Zimánd-Ujfalu	7.44	6.30
Ótvenes	7.50	6.35
ARAD érkezik	8.08	6.52

### Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	9.00	7.40
Csermő érkezik	10.00	8.40

### Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4.50	3.30
Borosjenő érkezik	5.50	4.30

# RETOUCHE

gyorsfestő  
szakálra.

Ezen új, kitűnő készítmény által képesítve vagyunk az egészségre minden legkisebb bátrány nélkül s minden bőrpisztítás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, sötét barna vagy feketére festhetni. Festett hajminták a raktárban megtekintés végett ki vannak téve.

Kapható dobozokban 2 frtjával.

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

## RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszertárában  
Aradon, Asztalos Sándor utca I. sz.

Megrendeléseknél kérjük a kívánt színt megjelölni, a hajfestésben gyakorolt fodrászt ajánlhatunk.  
142 1—12

3048 | 894.

1—3

## Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak 5070 | 894. sz. intézménye nyomán ezennel közhirre tétetik, hogy Budapesten f. é. márczius hó 28-tól ápril hó 6-ig és Kolozs-Monostoron f. évi ápril 2-től 11-ig gyümölcsészeti tanfolyam rendezetik.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a tanfolyamban résztvenni óhajtok erre vonatkozó kérvénye f. é. márczius hó 1-ig közvetlenül a nagym. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumhoz nyújtandó be.

A részletes pályázati hirdetmény a városi levéltárban betekintható.

Arad, 1894. február 17-én.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

## Hirdetmény.

Ezennel közhirre tesszük, hogy Arad állomásunk árukiadási raktárában f. hó 26-án reggeli 9 órától kezdve a vonalainkon kézbesíthetlenné vált küldemények, felesleget képező és talált tárgyak nyilvános árverés útján eladni fognak, és pedig: pálinka, rum, bor, liszt, ruha, óra, edény, vásár, gyufa, üres zsák és üres hordó, vatta, lap, stb.

Ezen árverésre a t. cz. közönséget tisztelettel meghívjuk.

Arad, 1894. február 20.

Az üzletvezetőség.

169 | 894. gazd. sz.

1—3

## Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a sár-utcától az új-utcaig terjedő, s eddig is bérbeadva volt, valamint a part-utcától a sár-utcaig még bérbeadva nem volt anyaggödörnek folyó évi január hó 1-étől számított 1 vagy több évre bérbeadása iránt folyó évi február hó 26-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár a sár-utcától az új-utcaig terjedő anyaggödörre nézve évi 20 frt, a part-utcaától a sár-utcaig terjedő anyaggödörre nézve évi 40 frtnyi haszonbér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverés mindkét területre nézve külön-külön is fog megtartatni s abban részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi február hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,

aljegyző.

## Pályázati hirdetmény.

Mely szerint alólírott közegyi előjáróság által közhirre tétetik, hogy a 100 frt évi fizetéssel és ezenként 40 kr. látogatási díjjal egybekötött, üresedésben levő

## közsegi szülésznői állásnak

választás útján való betöltése folyó évi márczius hó 28. napján fog eszközöltetni.

Pályázni kívánók által a kellően felszerelt kérvények a választást megelőző napig nyújtandók be alólírott közsegi előjárósághoz.

Tauca. 1894. február 19.

Nika, Pópa Péter,  
jegyző. 165 1—1 bíró.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Miskolczon.

84 | III. sz.

62 1—\*

## Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán az 1894-ik évi július hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek, ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra leendő bérlere iránt azaz 1897. évi június hó 30-ik napjaig ezenel nyilvános ajánlati tárgya és hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán levő vendéglői üzletre 84. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zart és lepecsételt, nemkülönb a kellő okmányok l-ső szerelt ajánlat az 1894. évi május hó 1-és napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége titkári hivatalához — posta útján téríti bevétel mellett — nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 50 azaz ötven o. é. frt készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Miskolczon 1894. évi ápril hó 31. napja déli 12 óráig leteendő.

A vendéglői bérleretére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is ajánlattevőkről feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott béreösszegre — szabadon választhasson,

Miskolcz, 1894. január hó 6-án.

Az üzletvezetőség.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

267 | 894.

106 1—\*

## Hirdetmény.

Azok, a kik az 1894. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánnak, felhivatnak, hogy a polgármesteri hivatalnál jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék.

Kik később jelentkeznek, kevesebb petét tarthatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a peték átvételére.

Az ingyen petéket átvéők kötelezik magukat:

1. Mástól petét el nem fogadni.

2. Minden termelt gubót beszéllíteni a hozzá legközelebb eső kir. beváltóintézethez, mely a petekiosztás alkalmával megjeleltetik. A gubók tekintet nélkül arra, hogy puha vagy dupla gubók-e, kilónként 1 frtjával váltatnak be, csak a külsőleg is fekete gubók, mint teljesen hasznavehetetlenek fognak 10 krjával beváltatni.

3. Azok akik a termelt gubókat bárki másnak eladnak, egy később meghatározandó összeg erejéig meg fognak büntettetni.

Arad, 1894. február 1.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

126 | 1894. gazd. sz.

3—3

## Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a) a városi szin- és bérház déli oldalán az I-ső emeletén levő 3. számú 5 utcai szobából és mellékhelyiségeiből álló lakásnak — b) az ugyanott

Nyomtatott az „Aradi Nyomdatáraság” könyvnyomdájában.

II. ik emeleten 4-ik számú 2 udvari szobából és mellékhelyiségeiből álló lakásnak f. évi május hó 1-jétől számított 3 évre leendő bérbeadása iránt f. évi márczius hó 2-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár az a) alattira nézve évi 600 frt a b) alattira nézve évi 100 frtnyi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894. évi február hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,

aljegyző.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

1978 | 894. k. h. sz.

1—3

## Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 3237/131—881. sz. a kelt s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által 54186 | 884. sz. a jóváhagyott szabályrendelet alapján felhivatnak a ház, kert, szőlő és földtulajdonosok és bérlők, hogy udvarjukban, kertjükben, szőlőjükben és tanyaföldjeiken levő gyümölcs és díszfákra, bokrokra és cserjékre a hernyófészkeket és petegyűrkét folyó évi márczius hó 15-éig leszedessék és azokat tűzveszélyre alkalmas nem szolgáltató helyen elégecsék, — tavasz és nyár folyama alatt mutatózó hernyókat és hernyóhálókat leszedessék és elégecsék.

Egyben minden tulajdonos és bérlő felhivatik, hogy amennyiben szomszédja a fennebbi kötelezettségnek eleget nem tette, azt a kapitányi hivatalnál bejelejtse.

Erről az érdekeltek azon hozzáadással értesítettek, hogy a rendes hernyózást mulasztó tulajdonosok vagy bérlők a hivatkozott szabályrendelet 4. §-a értelmében azonfelül hogy az elmulasztott munkát az ő költségükre hivatalból fog elrendeltetni 25 frtig, a bejelentést mulasztó szomszédok pedig 10 frtig terjedő pénzbírással büntettetni.

A kártékony rovarokat pusztító éneklő madarak kímélése különösen ajánlatik a lakosság figyelmébe.

Aradon, 1894. február 15.

A főkapitány ur helyett:

Nyáry Béla

alkapitány.

Magy. kir. államvasutak Zágrábi üzletvezetőség.

2456 | 1894. szám.

## Hirdetmény.

Pécsi osztálymérnökségünkönél egy használaton kívül helyezett fordító korong van készletben mely a következő alkatrészekből áll:

1640 kgr. öntött vas alkatrész, 33 kgr. kovacsolt vas alkatrész és 760 kgr. ócska belföldi vassin és hulladékból.

E fordító korongot egészében eladni szándékozván, ennek megvételére ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt ajánlatok legkésőbb 1894. február hó 28. déli 12 óráig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége zámi osztályához címezve küldendők és a következő felirattal látandók el:

„Ajánlat a 2456. sz. hirdetményhez.”

Az ajánlati ár 10%-a 1894. február hó 27-ike déli 12 óráig a zágrábi üzletvezetőség gyűjtőpénztárán óvadék gyanánt letételeményezendő.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlók között szabadon választhasson.

Az ajánlatban megnevezendő azon állomás is, melyen az ajánló a felsorolt alkatrészeket átvenni óhajtja.

Zágráb, 1894. január 31-én.

Az üzletvezetőség.